

Mark- och miljödomstolen

Infrastrukturdepartementet

m.remissvar@regeringskansliet.se

Endast per e-post

Remissvar över betänkandet ”Moderna tillståndsproucesser för elnät” (SOU 2019:30)

(Dnr I2019/01809/E)

Inledning

Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, har anmodats att lämna synpunkter på rubricerat betänkande. Domstolen är i huvudsak positiv till förslagen och tillstyrker därför de föreslagna författningsändringarna med de reservationer och synpunkter som framgår i det följande.

Sammanfattning

Mark- och miljödomstolen välkomnar en framtida samordnad översyn av en ändrad prövningsordning för nätkoncession enligt ellagen och andra liknande tillstånd.

Mark- och miljödomstolen avstyrker den föreslagna författningsändringen avseende en exklusivitetsregel.

Mark- och miljödomstolen tillstyrker förslaget om en utökad klagorätt för miljöorganisationer.

Koncessionsbeslutets ställning gentemot förelägganden och förbud enligt miljöbalken bör stärkas (avsnitt 6.3.1)

Utredningen har föreslagit att en exklusivitetsregel införs i ellagen. Exklusivitetsregeln har utformats för att skydda ledningar, som med stöd av nätkoncession för linje används med en spänning om minst 130 kV, mot ett ingripande med stöd av miljöbalken. Exklusivitetsregeln har utformats efter en motsvarande regel i naturgaslagen.

Mark- och miljödomstolen har stor förståelse för vikten av att trygga driftsäkerheten i elnätet samt att ett förbud meddelat med stöd av miljöbalken är förenat med stora kostnader för koncessionshavaren. Domstolen anser dock att den föreslagna exklusivitetsregeln, som den nu är utformad, är långtgående och träffar ett stort antal ledningar. En sådan regel kan antas få större konsekvenser för en-

skilda än motsvarande regel i naturgaslagen. En exklusivitetsregel likt den föreslagna får till följd att enskilda inte kan påkalla tillsyn av de ledningar som riskerar ha störst påverkan för dem. Det kan påpekas att de fall där tillsynsmyndigheterna har beslutat om att ingripa med stöd av miljöbalken mot ledningar enligt ellagen är få. Utredningen nämner endast två exempel. Det kan noteras att domstolen i dessa fall har delat tillsynsmyndighetens uppfattning om att det förelagat ett verkligt behov av ingripande på grund av höga elektromagnetiska fält.

Exklusivitetsregelns utformning väcker även frågor om vilka förbud enligt miljöbalken som avses, eftersom utredningen anser att det fortfarande ska vara möjligt att meddela förbud som är grundade i EU-rätten (s. 214). Det är inte ovanligt att förbud som meddelas enligt miljöbalken har sin grund i t.ex. bestämmelserna om Natura 2000-områden eller artskydd, dvs. regler som har sin grund i EU-rätt. Denna inskränkning i exklusivitetsregeln framgår inte av bestämmelsens ordalydelse vilket kan leda till tveksamheter kring bestämmelsens räckvidd.

Sammantaget avstyrker mark- och miljödomstolen den föreslagna författningsändringen.

Miljöorganisationernas rätt att överklaga koncessionsbeslut enligt ellagen bör utökas (avsnitt 6.3.2)

Utredningen har föreslagit att miljöorganisationernas rätt att överklaga beslut om nätkoncession oavsett längd och spänningsnivå.

Mark- och miljödomstolen anser att förslaget är bra och tillstyrker förslaget. I uppräknningen över de beslut av nätmyndigheten som miljöorganisationer föreslås få överklaga anges inte 2 kap. 5 a § ellagen. Bestämmelsen reglerar möjligheten för nätmyndigheten att besluta att en koncession får tas i anspråk även om beslutet inte fått laga kraft. Mark- och miljödomstolen anser att även ett sådant beslut bör kunna överklagas av en miljöorganisation då frågan om verkställighet är en del av koncessionsbeslutet.

Malin Wik

Annika Billstein Andersson

Detta yttrande har lämnats av Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, i sammansättningen rådmannen Malin Wik och tekniska rådet Annika Billstein Andersson. Beredningsjuristen Alexandra Venander har varit föredragande.